

ПРОПОЗИЦІЇ (WHITE PAPER)

партнерів міжнародного консорціуму Темпус-проекту «Національна система забезпечення якості і взаємної довіри у системі вищої освіти» щодо принципів діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

28 жовтня 2014 року

Головним завданням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Агентство) є створення і підтримка прозорої й ефективної системи оцінювання якості вищої освіти, побудова культури якості і забезпечення довіри між всіма учасниками освітніх процесів в Україні.

Довіра залежить від відповідей на такі ключові питання для української освіти:

- Як зробити прозорими рішення, що приймаються на різних рівнях українського освітнього простору, особливо якщо вони пов'язані з розподілом ресурсів?
- Як унеможливити незаконний вплив будь-якої зацікавленої сторони на прийняття рішень або викривлення інформації в процедурах забезпечення якості?
- Які критерії слід обрати для прийняття рішень, щоб вони відображали справжні академічні результати діяльності викладачів, університетів, освітньої системи країни в цілому?

Шлях до формування простору довіри і культури якості освіти – це істотні структурні зміни, які повинні мати за мету розвиток участі суспільства в забезпеченні якості освіти. Саме цій меті має служити діяльність Агентства.

Основою для участі суспільства в процесах забезпечення якості освіти є культура оприлюднення інформації про досягнення ВНЗ і механізми громадського контролю, що включає:

- (1) відкрите звітування ВНЗ перед суспільством і оприлюднення об'єктивної інформації учасниками освітніх процесів про власні академічні, наукові та творчі досягнення;
- (2) перевірка достовірності та оцінка важливості суспільством (різними стейкхолдерами) цих досягнень за власними системами цінностей (набором критеріїв якості, зважених за ступенем їх важливості), які можуть відрізнитися для різних зацікавлених осіб, залежно від їх потреб в освіті;
- (3) прозорий і справедливий розподіл ресурсів між учасниками системи вищої освіти згідно з результатами оцінювання їх досягнень за критеріями, узгодженими наперед на національному рівні.

Концептуальні засади забезпечення якості вищої освіти:

- 1) На основі кращих європейських практик і трикутника знань "освіта - дослідження – інновації», треба розробити динамічну модель національної системи цінностей у вигляді набору загальних властивостей, які характеризують якість вищої освіти і показують її ефективність через її дійсний вплив на актуальний соціальний та економічний прогрес України. Іншими словами, треба прийняти прості і зрозумілі правила «що є добрим і що є поганим» в українській освіті. Ці правила не повинні бути визначені раз і назавжди, а відповідати стратегічним цілям розвитку українського суспільства і держави.
- 2) ВНЗ повинні бути автономними і самоврядними, діяти проактивно, а не реактивно, ставити перед собою довгострокові цілі і реалізовувати власну стратегію розвитку, бути зацікавленими у максимальній ефективності, почуватися відповідальними за результат.

- 3) Кожен ВНЗ повинен мати право розробляти свою власну унікальну стратегію розвитку з врахуванням одночасно як національної системи цінностей, що відображає основні актуальні запити суспільства, так і специфіку роботи самого ВНЗ.
- 4) Кожен ВНЗ повинен розробити прозорі процедури із забезпечення якості відповідно до обраної ним системи цінностей. Процедури можуть відрізнятися для різних ВНЗ, залежно від його типу, профілю, обраної стратегії розвитку. Процедури є частиною внутрішньої системи забезпечення якості, яка повинна бути оприлюднена і зрозуміла для всіх учасників освітнього процесу.
- 5) Потрібно забезпечити незалежність і неупередженість зовнішньої оцінки якості шляхом створення незалежних агенцій із забезпечення якості та участі в цих процесах всіх стейкхолдерів вищої освіти. Оцінка діяльності ВНЗ повинна здійснюватися згідно із поточною концепцією національної якості і системою власної моделі цінностей ВНЗ. Участь міжнародних експертів в моніторингових процедурах має бути обов'язковою.
- 6) Треба керуватися динамічним розумінням якості. При зовнішній оцінці якості слід вимірювати приріст якості, а не фактичність наявних показників, які свідчать лише про актуальний стан справ в системі і не дають можливості здійснити порівняльний аналіз з початковими даними.
- 7) Процедура зовнішньої експертизи якості повинна перейти від репресивного стилю і бажання виймати на помилці до культури допомоги ВНЗ у проведенні SWOT аналізу його діяльності та пошуку шляхів і методів її покращення.
- 8) Якість має винагороджуватися! Процедури забезпечення якості матимуть сенс тільки за умови їх прив'язки до прозорих і зрозумілих правил розподілу матеріальних ресурсів.
- 9) Треба налагодити взаємодію суспільства та освіти з метою забезпечення отримання громадськістю первинної інформації про досягнення учасників освітніх процесів та посилення громадського контролю за достовірністю інформації про систему освіти.
- 10) Слід забезпечити доступність інформації і прозорість щодо діяльності ВНЗ та її результатів для якнайширшої громадськості. Будь-які стейкхолдери повинні мати право, на основі відкритої інформації і свідомо обраних ними вимог до вищої освіти, напряму здійснювати оцінювання досягнень учасників освітнього процесу.

Мета і принципи діяльності Агентства

Головною метою Агентства є надання експертної, організаційної та консультативної підтримки всім зацікавленим вищою освітою сторонам (вищим навчальним закладам, державним органам управління освітою, роботодавцям, студентам, батькам, міжнародним експертам, громадським організаціям та ширшому суспільству) в питаннях оцінювання якості вищої освіти, побудови культури якості і забезпечення довіри між всіма учасниками освітніх процесів. Діяльність Агентства має бути спрямована на покращення ефективності й продуктивності ВНЗ, посилення їх конкурентоспроможності на міжнародній арені шляхом оцінювання їх діяльності, підтримки і розвитку культури якості, надання всім стейкхолдерам релевантних порівняльних даних (benchmarking) і здійснення рекомендацій щодо зростання якості й запровадження кращих практик. Агентство забезпечує міністерство, інші зацікавлені сторони актуальними і достовірними даними про досягнення ВНЗ та висновками щодо оцінювання їх діяльності задля підтримки процесів прийняття рішень та здійснення заходів, спрямованих на якісний розвиток ВНЗ.

У своїй діяльності Агентство дотримується таких принципів:

Принцип незалежності. Рішення Агентства щодо оцінки результатів діяльності ВНЗ мають бути незалежними і неупередженими. Попри тісну співпрацю з усіма учасникам освітніх процесів та отримання фінансування від уряду, будь-які рішення Агентства стосовно оцінки ВНЗ приймаються самостійно відповідно до наперед визначених критеріїв оцінки, що надає Агентству вірогідність на національному і міжнародному рівні.

Принцип підтримки. Метою оцінювання якості є допомогти ВНЗ визначити свої сильні сторони, кращі практики і цілі розвитку. Такий підхід дозволяє інституціям реалізувати свої власні стратегічні цілі і націлюватися на свій майбутній розвиток, а також спонукає їх до

постійної еволюції. Цей підхід використовується на всіх стадіях процесу оцінювання – як частина планування, впровадження, звітування і корегування.

Принцип субсидіарності. Оцінка якості відбувається на внутрішньому рівні самого ВНЗ і є його питомою потребою. ВНЗ добровільно звертається до Агентства з проханням провести зовнішню оцінку його якості, оскільки усвідомлює, що неупереджена і об'єктивна оцінка є джерелом його престижу і репутації, а також засобом підвищення його конкурентоздатності.

Принцип якнайкращого. Агентство бере на себе зобов'язання підбирати і запрошувати для здійснення зовнішньої експертизи ВНЗ найкращих з доступних незалежних відповідних за профілем експертів. Агентство розуміє, що діяльність експертів має безпосередній вплив на його власну репутацію і вірогідність.

Принцип прозорості. Агентство повинно забезпечити повну прозорість для громадськості всієї інформації в ланцюжку ВНЗ-експерт-рішення. Кожне рішення експертів повинно бути обґрунтованим і базуватися на оприлюднених і доступних для загалу даних.

Принцип взаємодії. Агентство забезпечує механізми втілення в діяльність ВНЗ прийнятих експертами рішень. Воно надає ВНЗ послуги в укладенні найбільш оптимального плану дій із реалізації висновків експертизи і напрацюванні індикаторів успіху цих дій. Агентство забезпечує повну публічність всіх планів та дій, а також здійснює оцінку виконання плану за поточним станом індикаторів успіху. Воно має враховувати публічну думку при корегуванні плану дій та індикаторів успіху.

Завдання Агентства

Основними завданнями Агентства є:

- надавати експертну та організаційну підтримку ВНЗ, Міністерству освіти і науки України, іншим міністерствам і суспільству в питаннях оцінювання якості;
- здійснювати оцінювання внутрішніх процесів і систем забезпечення якості ВНЗ;
- надавати підтримку для розвитку ВНЗ та побудови культури якості;
- брати участь у міжнародній діяльності із забезпечення якості та співпраці стосовно оцінювання.

Агентство здійснює три типи оцінювання:

- Аудит внутрішньої системи забезпечення якості ВНЗ
- Зовнішня експертиза навчальних програм, як частина процесу ліцензування
- Зовнішня експертиза навчальних програм, як частина процесу акредитації

Аудитом є оцінка внутрішньої системи забезпечення якості ВНЗ, тобто процесів і процедур, якими користується ВНЗ для забезпечення, розвитку та підвищення якості своєї освітньої діяльності.

Зовнішні процедури забезпечення якості служать двом важливим цілям:

Підзвітність і прозорість: процеси забезпечення якості є одним з ключових механізмів для реалізації інтересів суспільства у якійній освіті і підтвердження якості навчальних закладів як на національному, так і міжнародному рівні.

Зростання у якості: процеси забезпечення якості надають ВНЗ можливість здійснити поглиблений корпоративний огляд природи та ефективності їх культури якості і розглянути, чи і наскільки вони займаються постійним розвитком та впровадженням культури якості у своєму середовищі.

Ліцензування

1. Однією з вимог для отримання ліцензії має бути наявність зрозумілої і прозорої системи внутрішнього забезпечення якості ВНЗ, яка б включала в себе як стратегію, так і план дій з підвищення якості.

2. При визначенні умов ліцензування освітньої діяльності треба враховувати розвиток інформаційно-комунікаційних технологій. Скажімо, в контексті можливостей зі створення якісного відео-контенту чи навчального он-лайн середовища обмеження щодо максимальної річної кількості лекційних годин чи загальної кількості дисциплін на одного викладача є неадекватними. Так само, в умовах коли більшість студентів має у своєму розпорядженні персональні цифрові пристрої з доступом до Інтернету, анахронічною є будь-яка вимога про «кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів». Більше того, ВНЗ має самостійно визначати, на яке саме обладнання він буде витратити ним же зароблені кошти з метою підвищення якості освіти – комп'ютери, мережа wi-fi, чи лабораторне/технічне обладнання.

3. Станом на сьогодні перелік ліцензійних вимог є ексклюзивним, тобто невиконання навіть одного показника по таблиці відповідності ліцензійним вимогам мало би приводити до відмови у наданні ліцензії. Такий підхід може вважатися об'єктивним і ефективним лише при дуже чітких показниках і при невеликій їх кількості. Кількість показників можна було б скоротити до наявності (1) стратегії розвитку програми і плану забезпечення її якості, (2) навчального плану; (3) кадрового забезпечення, (4) матеріально-технічної бази; (5) бібліотечних ресурсів. Інші показники мають бути частиною плану розвитку і нарощуватися у процесі розгортання навчальної програми.

4. Кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення ВНЗ відповідно до встановлених ліцензійними умовами нормативів на час ліцензування повинно бути достатнім на один-два роки навчання за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем. Чинне формулювання ліцензійних умов з нормою про «весь строк навчання» унеможливорює поступовий розвиток навчальних програм. Принцип «все і відразу» не завжди є гарантією якості.

5. Закон про вищу освіту передбачає поділ навчальних програм на професійні й академічні. Умови ліцензування таких програм повинні відрізнятися. Зокрема, потрібно переглянути вимоги щодо кадрового забезпечення професійних програм докторами наук за основним місцем праці, а також щодо викладання 95% лекційних занять кандидатами наук. Основним критерієм для викладання на професійній магістерській програмі має бути перш за все практичний професійний досвід, а не формальні наукові ступені чи академічні звання.

6. При оцінці кадрового забезпечення навчальної програми під час ліцензійної експертизи потрібно порівняти викладачів з науковими ступенями здобутими за кордоном (як українських громадян, так і іноземців) до викладачів з вітчизняними ступенями, якщо відповідне рішення було прийняте Вченою радою ВНЗ.

7. Стандарти освіти за кожною програмою треба переглядати у напрямку спрощення і надання більшої свободи всім без винятку ВНЗ. Не повинно бути однакових навчальних планів за переліком навчальних дисциплін! Самі стандарти мають бути сформульовані мовою навчальних результатів, а не дисциплін чи навіть тематичних модулів.

8. Ліцензійні умови повинні включати вимогу закону про вищу освіту забезпечити вільний вибір студента у формуванні індивідуальної траєкторії навчання. Йдеться не просто про наявність традиційного блоку «дисциплін вільного вибору студента», а про створення для студентів можливості досягати передбачених програмою навчальних результатів через вибір різних дисциплін.

9. Потрібно оприлюднювати і робити доступними для громадськості такі документи:

- (1) Стратегія розвитку навчальної програми
- (2) Внутрішня система забезпечення якості
- (3) Звіт про самооцінку навчальної програми
- (4) Склад ліцензійної/акредитаційної експертної комісії
- (5) Висновки й рекомендації ліцензійних та акредитаційних експертиз
- (6) Зобов'язання ВНЗ щодо покращення якості на основі рекомендацій акредитаційної експертизи

- (7) Звіт ВНЗ про виконання зобов'язань щодо покращення якості на основі попередніх рекомендацій акредитаційної експертизи і висновок щодо подальшого надання коштів ВНЗ залежно від результатів звіту (наявності прогресу якості відповідно до наданих коштів)

Акредитація

1. В операційних положеннях та інструкціях про акредитацію слід відобразити динамічне, а не статичне розуміння якості. Йдеться про те, що при акредитації слід вимірювати «додану вартість», підвищення якості, «дельту» в розвитку, а не поточний стан наявних показників. Зовнішня оцінка якості повинна враховувати ефективність діяльності ВНЗ залежно від доступних ресурсів. У різних ВНЗ різні стартові можливості і доступні ресурси також різні, а тому при акредитації слід перевіряти, чи досягли програми того відносного рівня якості і результативності, на який могли розраховувати при наявності таких ресурсів.

2. Акредитація повинна бути добровільною справою і засвідчувати відданість ВНЗ культурі якості, а також стати інструментом підвищення престижу ВНЗ і його окремих програм, додатковою перевагою у змаганні за кращого студента та додаткові ресурси. Можна узалежнити доступ ВНЗ і його програм до окремих ресурсів від наявності їх акредитації. Акредитація має служити не лише інструментом моніторингу, а, в першу чергу, засобом мотивування, стимулом до підвищення якості.

3. Перехід до вимірювання росту в якості вимагає від ВНЗ розробки досить конкретних стратегічних планів розвитку як навчального закладу в цілому, так і окремих навчальних програм, а також різних сценаріїв їх операційного втілення залежно від обсягу матеріальних ресурсів. Ці плани мають бути побудовані у вигляді унікальних систем цінностей з врахуванням специфіки діяльності і цілей ВНЗ. Кожен ВНЗ має розробити власну унікальну стратегію еволюції з урахуванням як національної системи цінностей, так і специфіки роботи самого ВНЗ. Розроблена стратегія є моделлю системи цінностей, що складається з набору певних властивостей, які відображають якість вищої освіти, зважених за їх значимістю.

Розроблені моделі мають бути відкритими і повністю доступними для зовнішнього спостерігача з метою прозорості освіти, а також для поширення кращих практик. Це також має підвищити рівень довіри до тих гравців вищої освіти, які демонструють високий рівень ефективності, використовуючи власні системи цінностей, і призвести до створення груп, що складаються з гравців вищої освіти зі спільними інтересами і поглядами на якість освіти.

Керівництво ВНЗ та відповідних програм має взяти на себе чіткі зобов'язання щодо реалізації цих стратегічних планів. Їх виконання має бути предметом розгляду і аналізу під час акредитаційної експертизи.

4. Акредитаційна експертиза повинна враховувати профіль навчального закладу і відповідної програми, а, отже, використовувати диференційований підхід до оцінки показників якості. При акредитації дослідницьких програм ВНЗ, перед яким стоїть завдання прориву у певних наукових ділянках, треба брати до уваги одні критерії, напр. кількість і рівень наукових публікацій у наукових часописах, що практикують незалежне експертне оцінювання матеріалів. При акредитації професійних програм треба брати до уваги інші критерії, скажімо, портфоліо публікацій студентів програм з журналістики. При акредитації ВНЗ, який, в силу своєї специфіки, приділяє особливу увагу громадянській освіті і вихованню, треба підбирати свій особливий набір критеріїв.

5. Процедура акредитаційної експертизи повинна відійти від традиції документальної перевірки діяльності і перейти до практики глибинних структурованих інтерв'ю з різними учасниками навчального процесу. Більше того, завданням експертів є не тільки досягнути адекватного розуміння стану справ на програмі, а й допомога всім учасникам навчального процесу досягнути можливість покращення їхнього перфоменсу та підвищення якості всієї програми (*enhancement-led approach*). Такі завдання вимагають від експертів відповідної професійної підготовки та постійного її удосконалення для кращого розуміння сучасних процесів розвитку вищої освіти. Треба дати експертам нагоду для збору відгуків про

діяльність та результативність програми від роботодавців, громадських організацій, місцевих органів влади. Висновки і рекомендації експертизи повинні бути оприлюднені.

6. Поряд з акредитацією, нова система має передбачати набір засобів допомоги вузам в їх роботі над собою – наприклад, консультантів з розробки стратегій підвищення якості, тренінги для ВНЗ, створення веб-сторінок з рекомендаціями з підвищення якості тощо.

7. Кожен ВНЗ і кожна програма мають створити внутрішню систему забезпечення якості, яка повинна бути оприлюднена і зрозуміла для всіх учасників навчального процесу. Концепція акредитації повинна обов'язково передбачати процедури і схеми регулярних само-оцінок і взаємних моніторингів (як, наприклад, відвідування лекцій колегами). Акредитаційна експертиза повинна враховувати особливості внутрішньої системи при здійсненні зовнішньої експертизи.

8. У процесі акредитації якість освіти має вимірюватися за результатами навчання (learning outcomes), а не за статичними кількісними показниками викладацького складу чи інших ресурсів. Зокрема, для вимірювання якості знань треба використовувати «кастомізовані» контрольні завдання, зміст яких має відповідати освітньо-кваліфікаційній характеристиці випускника та індивідуальній специфіці програми. Можна доручити ВНЗ самостійно підготувати кілька варіантів таких контрольних завдань по відповідних програмах з тим, щоб вони пройшли експертну оцінку і були затверджені експертною комісією. В окремих випадках експертиза знань може відбуватися за стандартними міжнародними критеріями (напр. європейська шкала вимірювання рівня іноземної мови).

9. Процедури акредитації та інші процеси забезпечення якості матимуть сенс тільки за умови їх прив'язки до прозорих і зрозумілих правил розподілу матеріальних ресурсів.

10. Для акредитованих програм потрібно скасувати поняття ліцензійного набору. Якщо ВНЗ демонструє прогрес у якості, що підтверджується акредитацією, ніщо не повинно обмежувати доступ громадян до більш якісної освіти. Якщо є попит на якісну програму, ВНЗ повинен відповідати на цей запит суспільства. Як варіант, можна встановити загальний ліцензійний обсяг на весь ВНЗ (на всі програми разом) і дати можливість самому ВНЗ корегувати кількість місць в окремих програмах залежно від акредитації, але не перевищуючи загальний ліцензійний обсяг.

11. Частиною акредитаційної експертизи має бути вивчення думки громадськості щодо діяльності ВНЗ та його програм.

12. Слід зобов'язати ВНЗ проводити вивчення рівня та якості працевлаштування їхніх випускників та регулярне оприлюднення отриманих результатів.

Співпраця з іншими зацікавленими сторонами

Агентство повинно бути незалежним. Свою незалежність воно має демонструвати за допомогою таких засобів:

- незалежність його діяльності від ВНЗ та урядових організацій гарантована офіційними документами (наприклад, документами про управління чи законодавчими актами);
- опис процедур і методів та їхня реалізація, відбір та призначення незалежних експертів, а також визначення результатів її процесів із забезпечення якості відбуваються автономно й незалежно від уряду, ВНЗ та органів політичного впливу;
- хоч в ході перевірки ВНЗ різні групи учасників, включаючи студентів, висловлюють свої думки, які Агентство має брати до уваги, кінцеві висновки процесу перевірки залишаються на відповідальності Агентства.

Агентство діє як посередник між ВНЗ і незалежними експертами із оцінки якості. Воно забезпечує прозорість і публічність процесів номінації експертів, фактичних даних, з якими вони працюють, їхніх рішень та підстав для цих рішень. Агентство здійснює організаційний і технічний супровід процесів забезпечення якості, а також гарантує, що інформація про якість діяльності ВНЗ, на основі якої державні органи і суспільство

приймають рішення у сфері освіти, є достовірною, релевантною і доступною. Воно має розробити необхідну методичну базу і надати практичну допомогу ВНЗ у створенні систем внутрішнього забезпечення якості.

Агентство не здійснює постановку і не визначає критеріїв й цілей (системи цінностей) процесів забезпечення якостей. Це право належить державним органам управління освітою та іншим учасникам освітніх процесів (студенти, роботодавці, тощо), які приймають рішення у сфері освіти і мають вплив на їх виконання. Агентство діє як незалежна експертна організація з мандатом на технічне виконання завдань управління процесами забезпечення якості. Це означає, що воно встановлює вимоги щодо загального управління процесами якості в системі вищої освіти, щоб забезпечити публічність і зрозумілість цих процесів, їхніх результатів та ефективності для всіх зацікавлених сторін.

Агентство має право вимагати від ВНЗ прозору структуровану звітність щодо обраних процесів забезпечення якості. Зокрема, йдеться про публічне документування процесів за затвердженим зразком, оприлюднення результатів відповідно до заданої онтологічної моделі, яка передбачає можливість оперування загальнодоступними і верифікованими даними. Це стосується як обраних національних процесів забезпечення якості (напр. ліцензування), так і внутрішніх процесів у самому ВНЗ.

На Агентство покладена відповідальність оцінювати відповідність діяльності окремих організацій та їх процедур із забезпечення якості до погоджених критеріїв якості та способів їх досягнення. Вся його діяльність має бути повністю прозорою для суспільства і відкритою для обговорення та оцінки. Агентство обов'язково оприлюднює на своєму сайті звіти щодо результатів оцінки ВНЗ та їх навчальних програм.

Агентство має право:

- вирішувати, на які аспекти сфери вищої освіти поширюється публічна підзвітність ВНЗ щодо забезпечення якості (тобто, визначення релевантних тем для забезпечення якості);
- визначати поняття, моделі для збору даних і їх оприлюднення;
- робити публічні експертні заяви щодо надійності систем забезпечення якості ВНЗ в контексті визначених аспектів на основі відкритих для доступу даних щодо діяльності ВНЗ.

Агентство повинно гарантувати, що процедури перевірки є достатніми для того, щоб надати повну інформацію на підтвердження здобутих результатів та зроблених висновків. Воно має встановити певну модель перевірки: самооцінка – відвідання закладу – складання проекту звіту про перевірку – публікація звіту – подальші заходи. Агентство має визнавати важливість політики навчального закладу з усунення недоліків та подальшого вдосконалення його роботи, яка становить базовий елемент процесу забезпечення якості.

Важливим аспектом у роботі агенції має бути звітування. Звіти повинні публікуватися у такому форматі, яким легко користуватись. До того ж читачі і користувачі звітів повинні мати можливість подавати свої коментарі щодо їхньої корисності. Загалом, звіти мають бути структуровані таким чином, щоб вони містили опис, аналіз (включаючи відповідні докази), висновки, схвальні зауваження та рекомендації. Зовнішня перевірка не завершується публікацією звіту, вона повинна включати етап структурованих подальших процедур, які гарантують, що надані рекомендації взяті до виконання, а необхідний план дій складений і втілюється у життя.

Агентство повинно залучати зовнішніх експертів до процесу оцінювання навчальних програм. Обираючи відповідних експертів, воно має керуватися їхніми оприлюдненими науковими досягненнями у відповідній галузі. Агентство постійно застосовувати у роботі зовнішніх експертів механізм, який гарантує відсутність конфлікту інтересів. Для залучення зовнішніх експертів Агентство повинно розпоряджатися коштами, отримуючи їх за надання відповідних послуг з оцінки і аудиту якості.

Агентство має розробити процедури внутрішнього забезпечення власної якості, котрі включають внутрішній механізм зворотного зв'язку (тобто засоби збору відгуків та оцінок

своїх співробітників); внутрішній механізм реагування (тобто засоби реагування на внутрішні та зовнішні рекомендації з приводу покращення роботи); зовнішній механізм зворотного зв'язку (тобто засоби збору інформації від експертів та інспектованих закладів для майбутнього розвитку Агентства). За допомогою таких механізмів Агентство збирає необхідну інформацію, на якій ґрунтується його подальший розвиток та покращення діяльності. Обов'язковим є циклічний зовнішній огляд діяльності Агентства принаймні один раз на п'ять років.

З метою мінімізації корупційних зловживань, Агентство повинно делегувати частину своїх повноважень незалежним установам оцінювання і забезпечення якості вищої освіти. Агентство повинно мати надійний механізм, котрий гарантував би якість будь-яких робіт чи матеріалів, які виконуються/складаються субпідрядниками за умов, коли виконання окремих або всіх елементів її процедури забезпечення якості передається за контрактом іншим сторонам.

Агентство має сприяти інтеграції незалежних установ оцінювання і забезпечення якості вищої освіти у європейські структури та мережі забезпечення якості, впровадженню міжнародних компонентів у систему оцінювання й моніторингу, просуванню міжнародної акредитації освітніх програм українських ВНЗ, використанню можливостей бенчмаркінгу для підвищення конкурентоспроможності національної системи вищої освіти.

Агентство повинно стати членом ENQA, пройти процедуру реєстрації в EQAR, а також встановити процедуру (прийняти положення), яка гарантує визнання результатів оцінки ВНЗ з метою аудиту, акредитації (чи ліцензування), отримані в будь-якій незалежній агенції ЄС, зареєстрованій в EQAR.

Формування складу Агентства

Потрібно створити умови для формування у 2015 році першого складу Агентства, спроможного продовжити політику розвитку автономії вищих навчальних закладів, створити атмосферу довіри між усіма зовнішніми і внутрішніми стейкхолдерами вищої освіти, забезпечити засади інституційної спадковості в діяльності Агентства.

Члени Агентства обираються відповідно до Закону України «Про вищу освіту». Порядок обрання членів і склад Агентства затверджується постановою Кабінету Міністрів України.

Членом Агентства має право стати особа, яка продемонструє свою компетентність і досвід у справах забезпечення якості вищої освіти. Кандидатів у члени Агентства мають право висувати вчені ради ВНЗ і академій наук, загальні збори асоціацій роботодавців та студентських організацій. Кандидат від ВНЗ і академій наук повинен оприлюднити на веб-сторінці Агентства увесь свій академічний і науковий доробок щонайменше один місяць наперед до проведення зборів щодо обрання членів Агентства. Виявлення плагіату чи інших виявів академічної недоброчесності позбавляє особу права виступати кандидатом на виборах до Агентства. У разі виявлення плагіату у науковому доробку особи після її обрання членом Агентства, її позбавляють членства.

Обов'язковою вимогою до кандидата у члени Агентства є володіння ним сучасною західноєвропейською іноземною мовою на рівні B1. Кандидати зобов'язані знати освітнє законодавство України, володіти знаннями щодо європейських вимог до забезпечення якості, мати досвід співпраці з академічним середовищем.

Члени Агентства зобов'язані регулярно підвищувати свій професійний рівень. Члени Агентства проходять щорічну атестацію щодо здобутого ними знання, умінь і досвіду у сфері забезпечення якості.